

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl samosoudcem Mgr. Lukášem Pišvejcem ve věci

žalobkyně: **DLS, spol. s r.o.**
sídlem Těšnov 1163/5, 110 00 Praha 1
zastoupená advokátem Mgr. Radkem Klesou
sídlem Riegrova 223/20, 301 00 Plzeň

proti
žalovanému: **Krajský úřad Plzeňského kraje**
sídlem Škroupova 18, 306 13 Plzeň

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 18. 11. 2019, č. j. PK-DSH/11573/19,

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 18. 11. 2019, č. j. PK-DSH/11573/19, se zrušuje a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobkyni náklady řízení ve výši 19.456 Kč do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku k rukám zástupce žalobkyně.

Odůvodnění:

I.

Napadené rozhodnutí

1. Žalobou se žalobkyně domáhala zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 18. 11. 2019, č. j. PK-DSH/11573/19, sp. zn. ZN2550/DSH/19 (dále jen „napadené rozhodnutí“), kterým se ve výroku rozhodnutí nahradila slova „pokuta ve výši 2.000 Kč“ slovy „pokuta ve výši 1.600 Kč“, ve zbytku bylo potvrzeno prvoinstanční rozhodnutí Magistrátu města Plzně, Odboru správních činností, oddělení dopravních přestupků, č. j. MMP/253947/19 ze dne 15. 8.

Shodu s prvopisem potvrzuje L. C.

2019, kterým byla žalobkyně uznána vinnou z přestupku provozovatele vozidla dle ustanovení § 125f odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „zákon o silničním provozu“) za což jí byla podle ustanovení § 125f odst. 4 za využití ustanovení § 125c odst. 5 písm. g) uvedeného zákona uložena pokuta původně ve výši 2.000 Kč a povinnost nahradit náklady řízení ve výši 1.000 Kč, neboť dne 15. 1.2019 v době okolo 21:32 hodin nezjištěný řidič s vozidlem značky KIA Stonic, RZ: X, jehož provozovatelem je žalobkyně, na vozovce pozemní komunikace ul. Folmavská, v úseku mezi křižovatkami s ul. Borská a u Panasonicu, ve směru jízdy z centra města, překročil nejvyšší dovolenou rychlost v obci o 13 km/hod, čímž porušil ustanovení § 18 odst. 4 zákona o silničním provozu, kdy toto jednání vykazuje znaky přestupku dle ustanovení § 125c odst. 1 písm. f) bod 4 zákona o provozu na pozemních komunikacích.

II.

Žaloba

2. Žalobkyně namítala, že napadené rozhodnutí žalovaného považuje za nesprávné a nezákonné, protože jak napadeným rozhodnutím, tak i postupem žalovaného, který vydání napadeného rozhodnutí předcházela, byla žalobkyně zkrácena na svých právech.
3. Zcela zásadní nedostatek napadeného rozhodnutí spatřuje žalobkyně v porušení ustanovení § 125f odst. 5 zákona o silničním provozu, podle něhož platí, že obecní úřad obce s rozšířenou působností přestupek provozovatele vozidla projedná, pouze pokud učinil nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku a nezačal řízení o přestupku a věc odložil, protože nezjistil skutečnosti odůvodňující zahájení řízení proti určité osobě, nebo řízení o přestupku zastavil, protože obviněnému z přestupku nebylo spáchání skutku prokázáno.
4. Správní orgán postupoval v rozporu se zákonem, neboť projednal přestupek provozovatele, přestože neučinil nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku, a navíc ještě zjistil (resp. mu byly poskytnuty) údaje odůvodňující zahájení řízení proti určité osobě, tedy mohl zahájit řízení o přestupku. Správní orgán tak zcela proti smyslu právní úpravy přistoupil k potrestání žalobce jako provozovatele vozidla za situace, kdy měl veškeré indicie vedoucí ke skutečnému řidiči – pachatele přestupku. Správní orgán vykládal veškeré důkazy pouze v neprospěch žalobce. Žalobce proto žalobou napadené rozhodnutí hodnotí jako věcně nesprávné, nezákonné a dochází jím ke zkrácení práv žalobce.
5. Žalobkyně přitom zdůrazňuje, že nedílnou součástí shora uvedené nájemní smlouvy, na základě, které měl označený řidič uvedené vozidlo v inkriminovanou dobu v užívání, byly obchodní podmínky společnosti CRC, na jejichž základě tento řidič nesměl bez předchozího písemného souhlasu společnosti CRC přenechat užívání vozidla jiným osobám, než jsou uvedeny v nájemní smlouvě, přičemž písemný souhlas společnosti CRC k užívání vozidla kteroukoliv jinou osobou dán nebyl. Je tedy zřejmé, že nikdo jiný než označený řidič příslušné vozidlo řídit ani nemohl.
6. Veškeré shora uvedené skutečnosti přitom byly správnímu orgánu prvního stupně sděleny a prokázány před vydáním rozhodnutí, a to příslušnými smlouvami. Žalobkyně tímto způsobem sdělila správnímu orgánu údaje o totožnosti skutečného řidiče předmětného vozidla, přičemž takto nedocházelo k tzv. řetězení označených osob. Je tedy nepochybné, že v době spáchání přestupku řídil předmětné vozidlo pan T..
7. První okruh námitek vztahujících se k nezákonnosti napadeného rozhodnutí spočívá v tom, že žalovaný, jakož i správní orgán prvního stupně, projednal přestupek

provozovatele vozidla, přestože pro to nebyly splněny zákonné předpoklady. Žalobkyně splnila svou povinnost, když správnímu orgánu sdělila údaje o totožnosti skutečného řidiče, a dokonce mu nad rámec svých povinností poskytla číslo dokladu totožnosti, správní orgán neučinil prakticky žádné kroky k tomu, aby zjistil, která fyzická osoba předmětné vozidlo v době spáchání skutku řídila. Dále je třeba zohlednit skutečnost, že zasláná výzva byla panu T. doručena. Na výzvu správního orgánu však nebylo adresátem nijak reagováno. Je tak zjevné, že adresát výzvy – pan T. výzvu obdržel a převzal, tedy byl pro správní orgán kontaktní a dostupný. K zaslání výzvy pak žalobkyně dodává, že tato byla dle tvrzení žalovaného odeslána v jazyce českém.

8. Písemnost by přitom měla být zaslána vždy v jazyce státu označeného řidiče, aby ten tak mohl zasláným dokumentům porozumět. Pravidlo, týkající se jazyka státu označeného řidiče, lze dovodit za užití analogie z ustanovení § 125j zákona o silničním provozu. Toto ustanovení říká, že pokud je podezřelým ze spáchání taxativně vypočtených přestupků osoba z jiného členského státu EU, zašle obecní úřad s rozšířenou působností této osobě spolu s oznámením o zahájení řízení informační formulář v úředním jazyce členského státu EU, ve kterém podezřelý bydlí. K uzákonění tohoto pravidla došlo v rámci implementace směrnice Evropského parlamentu a Rady 2015/413 ze dne 11. března 2015 o usnadnění přeshraniční výměny informací o dopravních deliktech v oblasti bezpečnosti silničního provozu (dále jen „směrnice“), kdy k implementaci směrnice došlo spolu s připojením České republiky k modulu CBE (Cross Border Exchange). Důvodem vzniku směrnice byl dle bodu 7 směrnice důvod zajištění rovného zacházení s řidiči, tedy tuzemskými i zahraničními pachateli, dle bodu 8 by pak přeshraniční spolupráce dle směrnice měla usnadnit určení totožnosti osob podezřelých ze spáchání deliktů, dle bodu 15 by pak členské státy měly informace zasílat v jazyce, jemuž dotyčná osoba s největší pravděpodobností rozumí, aby tak zajistily, že osoba správně porozumí sdělovaným informacím. Bod 16 směrnice pak přímo říká, že členské státy by měly zajistit odpovídající překlad informačního dopisu zasílaného členským státem deliktu, kdy výše uvedené záměry ve směrnici realizované jsou pak popsány v článku 5 směrnice. Je tedy zřejmé, že smyslem této úpravy je mj. doručovat pachateli písemnosti v úředním jazyce státu jeho bydliště, tj. v jazyce, kterému s jistotou rozumí.
9. V daném případě nemůže správní orgán tvrdit, že by pro zjištění skutečného pachatele přestupku neměl potřebné indicie či že by řízení s žalobcem označeným řidičem nemohlo vést k nalezení a usvědčení pachatele. Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 10. 2015 č. j. 8 As 110/2015-46 přitom přímo říká: *„Budou-li mít správní orgány reálnou příležitost zjistit přestupce, musí se o to pokusit.“* Argumentace žalovaného právě výše uvedeným rozhodnutím je tedy zcela nelogická. Výše uvedený rozsudek naopak zastává názor, který lze na řešený případ aplikovat jedinečně v tom smyslu, že správní orgán měl povinnost zahájit řízení s označeným řidičem.
10. Žalobkyně je přesvědčena, že správní orgán prvního stupně pochybil, neboť nevynaložil dostatečné úsilí za účelem zjištění pachatele přestupku, naprosto rezignoval na řádné zjištění skutkového stavu a na místo toho zahájil řízení o přestupku s provozovatelem vozidla, pro nějž však nebyly splněny zákonné podmínky; takovýto vadný postup pak v celém rozsahu aproboval žalovaný jako odvolací správní orgán. Je tedy zřejmé, že jak správní orgán prvního stupně, tak žalovaný postupovaly zároveň v rozporu s procesními předpisy, konkrétně s ust. § 2 odst. 4 správního řádu a dále též v rozporu s judikaturou správních soudů a výsledkem je rozhodnutí, v němž lze spatřovat nedůvodné rozdíly oproti jiným skutkově obdobným případům.

11. Žalobkyně zároveň uvádí, že jsou splněny veškeré podmínky pro zproštění odpovědnosti právnické osoby za přestupek, neboť žalobce vynaložil veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby přestupku zabránil.
12. Podle žalobkyně tedy správní orgán před zahájením řízení o přestupku s žalobkyní jako provozovatelem vozidla neučinil nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku, neboť mu zaslal pouze jedinou výzvu k podání vysvětlení a dále pak již vůči označenému řidiči nečinil žádné další kroky (porušení ustanovení § 125f odst. 5 zákona o silničním provozu). Nezahájil řízení o přestupku se skutečným pachatelem přestupku, přestože správnímu orgánu byly žalobkyní sděleny takové skutečnosti, které samy o sobě odůvodňovaly zahájení řízení proti určité osobě (porušení § 125f odst. 5 zákona o silničním provozu). Správní orgán postupoval v řízení o přestupku nezákonně, když zahájil řízení o uložení pokuty provozovateli vozidla, přestože pro zahájení a vedení takového řízení nebyly splněny zákonné podmínky. Dostatečně se nezabýval možným zproštěním odpovědnosti žalobce jakožto právnické osoby za přestupky, přestože je ze všech okolností zcela zřejmé, že žalobce vynaložil veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby přestupkům zabránil. Správní orgán rozhodl takovým způsobem, že vznikly nedůvodné rozdíly (§ 2 odst. 4 správního řádu), přičemž tyto rozdíly nejsou v napadeném rozhodnutí nikterak odůvodněny (rozpor minimálně s rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 5. 2016, č. j. 3 As 204/2015-22, rozsudkem Krajského soudu v Ostravě ze dne 27. 6. 2018, č. j. 22 A149/2016-46). Správní orgán nerespektoval smysl a účel zákona (ust. § 2 odst. 2 správního řádu), kdy zavedení správního deliktu provozovatele mělo zabránit zneužívání odmítnutí podání vysvětlení s odkazem na osobu blízkou (viz ust. § 60 odst. 1 věta první za středníkem zákona č. 200/1990 Sb.).
13. Z důvodů shora uvedených žalobkyně navrhla, aby soud napadené rozhodnutí i rozhodnutí prvoinstanční zrušil, věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení a uložil žalovanému povinnost nahradit žalobci náklady řízení.

III.

Vyjádření žalovaného k žalobě

14. Žalovaný nesouhlasí s argumenty žalobkyně, neboť žalobkyně v žalobě napadá povětšinou obdobné skutečnosti, jako napadala v rámci podaného odvolání, kdy k těmto námitkám se žalovaný jako odvolací správní orgán velmi podrobně vyjádřil již v odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí, kdy na toto plně odkazuje. Na základě výše uvedených skutečností s odkazem na napadené rozhodnutí zdejšího správního orgánu a dále s odkazem na rozhodnutí prvoinstančního správního orgánu žalovaný hodnotí námitky žalobce z předmětné žaloby tak, že tyto námitky nenasvědčují tomu, že by byla žaloba důvodná, a proto navrhuje, aby bylo rozhodnuto tak, že se žaloba zamítá.
15. Žalovaný rovněž uvedl, že se žalobní námitky v zásadě kryjí s námitkami odvolacími, a proto si na tomto místě dovoluje v první řadě odkázat na odůvodnění napadeného rozhodnutí. Žalovaný má nadále za to, že správní orgán I. stupně postupoval správně, když vůči zahraniční osobě, která si vozidlo pronajala od autopůjčovny, které ji v rámci své podnikatelské činnosti pronajala žalobkyně, nezahájil řízení o přestupku. Skutečnost, že autopůjčovna pronajme určité osobě v rámci své podnikatelské činnosti vozidlo, totiž vůbec neznamená, že by tato osoba nutně musela vozidlo i řídit. Praxi naopak bývá obvyklé, že se nájemce vozu – zahraniční turista či pracovník vyslaný na služební cestu, střídá v řízení vozu se svými rodinnými příslušníky, jinými osobami, které s ním vyrazili

na dovolenou, či kolegy, kteří se s ním účastní služební cesty. Údajný řidič pan T. tedy mohl být řidičem předmětného vozu v době spáchání přestupku, ale také nemusel. Skutečnost, že podle soukromoprávního ustanovení ve smlouvě (která ostatně rovněž není ve francouzském jazyce) směl řídit vozidlo jen pan T., nic nevypovídá o faktickém stavu v době spáchání přestupku. Pakliže s vozidlem došlo k porušení důležité veřejnoprávní povinnosti (dodržovat nejvyšší dovolenou rychlost) mohlo dojít i k porušení banálního soukromoprávního smluvního ujednání. Předmětná smlouva tedy prokazuje, že si pan T. vozidlo pronajal, nikoliv to, že vozidlo s větším časovým odstupem skutečně řídil. V tomto směru je tedy nájemní smlouva k předmětnému vozidlu pouhou indicií, nasvědčující tomu, že předmětné vozidlo v době spáchání přestupku nájemce řízeno být mohlo, nikoliv důkazem jeho řízení. Stejně tak jako nelze bez dalšího presumovat, že provozovatel vozidla bude automaticky vždy jeho řidičem, nelze presumovat, že řidičem vozidla bude vždy jeho nájemní. Právě tyto nejasnosti bylo třeba před eventuálním zahájením řízení o přestupku s panem T. vyjasnit, a proto jej správní orgán I. stupně vyzval k podání vysvětlení. Vzhledem k tomu, že pan T. na výzvu k podání vysvětlení nereagoval, ač mu prokazatelně doručena, nezbylo správnímu orgánu než věc odložit, neboť nebylo možno určit řidiče vozidla ani s vysokou mírou pravděpodobnosti nezbytnou k zahájení řízení vůči určité osobě.

16. Správní orgán I. stupně dle mínění žalovaného nemusel zasílat sdělenému řidiči předvolání k podání vysvětlení ve francouzském jazyce, neboť takovýto požadavek žádný právní předpis nestanoví. Bylo na panu T., aby si písemnost nechal přeložit. Podle stanoviska pléna Ústavního soudu 20/05 ze dne 25. října 2005: *„Základní právo garantované čl. 37 odst. 4 Listiny základních práv a svobod nedopadá na písemný styk soudu s účastníky řízení a naopak. To nevylučuje, aby zákonná úprava poskytla vyšší standard.“* V daném případě zákonná úprava vyšší standard neposkytuje. Ustanovení § 125j zákona o provozu na pozemních komunikacích na předvolání k podání vysvětlení nedopadá, neboť stanoví, že u vybraných přestupků, je-li přestupcem osoba s bydlištěm v EU, zašle správní orgán spolu s oznámením o zahájení řízení informační formulář v úředním jazyce státu EU, ve kterém má podezřelý bydliště. Ustanovení § 125j se tedy očividně nevztahuje na předvolání k podání vysvětlení zasílané osobě, která si vozidlo pronajala. Opačný závěr nelze vyvodit ani s žalobkyní odkazované směrnice.
17. V bodě 15 směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2015/413 je uvedeno, že *„členské státy by přitom měly zvážit, zda zašlou informace týkající se dopravních deliktů v oblasti bezpečnosti silničního provozu v jazyce dokladů o registraci vozidla nebo v jazyce, jemuž dotyčná osoba s největší pravděpodobností rozumí, aby zajistily, že dotyčná osoba správně porozumí sdělovaným informacím.“* Z článku 5 odst. 1) a 3) uvedené směrnice je pak zřejmé, že požadavek na zaslání informačního dopisu se týká situace, kdy se správní orgán rozhodne s podezřelým zahájit řízení o přestupku. Nelze proto dospět k závěru, že by se informační formulář vztahoval i na případy, kdy správní orgán předvolává k podání vysvětlení osobu, která si vozidlo půjčila od pronajímatele a v době spáchání přestupku tedy řidičem předmětného vozidla býti mohla, ale také nemusela.
18. Zdejší správní orgán má navíc za to, že nesplnění povinnosti zaslat informační formulář v příslušném jazyce členského státu nemá automaticky za následek nezákonnost rozhodnutí o přestupku řidiče. Povinnost uvedenou v ustanovení § 125j je třeba chápat jako určitý institut, který usnadňuje obviněnému z přestupku seznámit se s obsahem obvinění. Účel tohoto institutu je dle mínění žalovaného proto obdobný jako účel následného vyhazování zásilky do schránky u institutu fikce doručení. Nesplnění této

povinnosti přitom dle rozsudku Nejvyššího správního soudu rozšířeného ze dne 20. 12. 2016, č. j. 3 As 241/2014 – 41 nezpůsobuje neplatnost doručení. Skutečnost, že nezaslání formuláře není vadou, která by způsobovala nezákonnost rozhodnutí o přestupku řidiče, lze dovodit i z toho, že se § 125j vztahuje pouze na osoby s bydlištěm ve státu Evropské unie, nikoliv na všechny cizince. Aplikací odlišných pravidel na různé přestupce podle země jejich původu by přitom docházelo k diskriminaci cizinců ze zemí mimo EU. Ta je obecně přípustná, nikoliv však v řízeních o obvinění trestní povahy, kde musí být všem obviněným, bez ohledu na jejich bydliště, zajištěno rovné zacházení.

19. Žalovaný má nadto za to, že i kdyby nezaslání informačního formuláře sdělenému řidič bylo podstatnou vadou způsobující nezákonnost rozhodnutí o přestupku, mohl by se jí s úspěchem dovolávat pouze obviněný řidič, kterému bylo oznámení o zahájení řízení (nebo jiná písemnost) doručováno, a to výhradně v řízení, které je vedeno vůči němu samému, nikoliv provozovatel vozidla v řízení o přestupku dle ustanovení § 125f odst. 1, neboť přestupek provozovatele vozidla představuje odlišný skutek projednávaný v samostatném řízení. K námitkám ohledně nezbytnosti prokázání zavinění fyzické osoby jednající za osobu právnickou se již žalovaný podrobně vyjádřil v odůvodnění svého rozhodnutí, a proto si dovoluje na tomto místě na to odkázat. S ohledem na výše vedené má žalovaný za to, že žaloba není důvodná, a proto navrhuje její zamítnutí.

IV.

Další písemná vyjádření účastníků

20. Žalobkyně na podporu vlastní argumentace doplnila žalobu odkazem na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 3. 2020, č. j. 9 As 311/2018-27, ve věci totožné žalobkyně proti žalovanému Krajskému úřadu Moravskoslezského kraje, ze kterého citovala: *„Žalobkyně jednoznačně identifikovala řidiče vozidla jménem, datem narození a bydlištěm a současně doložila nájemní smlouvu, která prokazuje s vysokou měrou pravděpodobnosti, že v okamžiku spáchání přestupku vozidlo řídil právě (...) S ohledem na uvedené i na skutečnost, že si (...) písemnost převzal, nebylo na místě ihned po té, kdy na výzvu nereagoval, zanechat všech dalších kroků a bez dalšího přistoupit k odložení věci a zahájit řízení s provozovatelem vozidla. Žalobkyně poskytla dostatečné množství věrohodných údajů k identifikaci přestupce, přičemž obtíže pramenící z jeho pasivity jí nelze bez dalšího přičítat. Správním orgánům nic nebránilo, aby s ohledem na daný skutkový stav využily všech přípustných procesních nástrojů (včetně uložení pořádkové pokuty) a kontaktovaly označeného řidiče opakovaně, případně s přihlédnutím k dostupným důkazům rovnou zahájily řízení o podezření ze spáchání přestupku.“*
21. V podané replice žalobkyně upozornila, že žalovaný v jiném správním řízení sp. zn. ZN/629/DSH/20, vedeném se žalobkyní, ve skutkově totožném případě rozhodl odlišně. V daném případě bylo řízení rozhodnutím č. j. PK-DSH/2317/20 ze dne 20. 4. 2020 zastaveno, jelikož žalovaný seznal, že správní orgán I. stupně šetření přestupku skutečného pachatele odložil předčasně, aniž by došlo k naplnění „nezbytných kroků“. V tomto rozhodnutí žalovaný respektoval rozhodnutí Nejvyššího správního soudu sp. zn. 9 As 311/2018 ze dne 25. 3. 2020 a také rozhodnutí téhož soudu sp. zn. 9 As 260/2018 ze dne 13. 1. 2020. Žalobkyně konstatovala, že jednak kvůli naplnění principu uvedeného v § 2 odst. 4 správního řádu a stejně tak vzhledem k výše uvedené judikatuře Nejvyššího správního soudu mělo být řízení vedené s žalobkyní ve věci právě projednávané zastaveno, neboť správní orgán I. stupně neučinil nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku.

22. K jazyku, ve kterém zaslal správní orgán předmětnou výzvu označenému řidiči, žalobkyně znovu upozornila na analogické použití § 125j zákona o silničním provozu. Účelem tohoto ustanovení je, aby ve věcech vedených dle tohoto zákona bylo s cizinci v rámci EU komunikováno v jazyce, kterému porozumí. Jedině pokud cizinci výzvě správního orgánu porozumí, mohou mu poskytnout součinnost. Žalovaný ve svém vyjádření uznal povinnost případný další krok vůči označenému řidiči učinit v jazyce, kterému by dotýčný porozuměl. Přesto se žalovaný snažil odůvodnit, že tento prvotní krok takto učiněn být nemusel. Zároveň žalovaný ve svém vyjádření tvrdil, že v řízení s označeným řidičem nemohlo být postupováno dále, neboť řidič na zaslanou výzvu nereagoval. Vzhledem k tomu, že výzva správního orgánu byla zaslána v českém jazyce, kterému označený řidič s velkou mírou pravděpodobnosti nemohl porozumět, nelze ani očekávat, že by řidič na takovou výzvu jakkoli zareagoval. Samotný správní orgán I. stupně byl tedy tím, kdo z velké části způsobil nečinnost označeného řidiče. Dle žalobkyně výše popsané vady (nezákonnosti) ve správním řízení vedly ke skutečnosti, že přestupcem byla shledána žalobkyně a nikoli jí označený řidič vozidla.
23. K námitce žalovaného, že ani nájemní smlouva mezi žalobkyní a označeným řidičem nebyla ve francouzštině, žalobce dodala, že pro ni jako pro pronajímatele v soukromoprávním vztahu nevyplývá žádná povinnost uzavírat nájemní smlouvy v jazyce nájemce. Dále upozornila, že předmětná nájemní smlouva byla dvoujazyčná, kdy vedle češtiny byla smlouva vyhotovena zároveň v jazyce anglickém, a to právě z toho důvodu, aby smlouvě porozumělo co nejvyšší procento cizinců.
24. Žalovaný v duplice k rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 3. 2020, č. j. 9 As 311/2018-27, uvedl, že tento rozsudek, který byl vydán až po vydání napadeného rozhodnutí, vzal na vědomí, a proto také v jiné, žalobkyní odkazované věci rozhodl v její prospěch. Zároveň však uvedl, že se závěry uvedeného rozsudku Nejvyššího správního soudu kategoricky nesouhlasí, neboť má za to, že jsou rozporné s dřívější judikaturou, přičemž odkazy devátého senátu na judikaturu dřívější nejsou případné, neboť situace v nich řešená byla jiná. Požadavek na opakované předvolávání sděleného řidiče, který se o předchozím předvolání prokazatelně dozvěděl, považoval žalovaný za naprosto bezúčelný a v rozporu se smyslem a účelem právní úpravy.
25. Žalovaný citoval rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 2. 2016, č. j. 1 As 237/2015-31, a ze dne 22. 10. 2015, č. j. 8 As 110/2015-46. Uznal, že v případě, kdy si adresát zásilky obsahující předvolání nevyzvedne, a provozovatel vozidla doloží, že této osobě vozidlo skutečně svěřil, může být namíste označenému řidiči zasláno výzvu opakovaně, neboť k nevyzvednutí zásilky mohlo dojít z objektivních příčin. Nelze však souhlasit s tím, že by takovou povinnost správní orgán měl i tehdy, když adresátovi písemnost doručí do vlastních rukou. Je totiž zřejmé, že adresát se s předvoláním prokazatelně seznámil a toto vědomě ignoroval. Nelze proto mít za to, že by se ve vztahu k dalšímu předvolání zachoval jinak.
26. Odkaz devátého senátu na předchozí rozsudek ze dne 13. 1. 2020, č. j. 9 As 260/2018-21, nebyl dle mínění žalovaného případný, neboť v případě v něm řešeném bylo doručováno fikcí sdělenému řidiči slovenské státní příslušnosti pouze na adresu přechodného pobytu na území ČR, kde si písemnost nepřevzal. Správní orgán měl v daném případě k dispozici i kopii občanského průkazu jmenovaného, lze tudíž předpokládat, že mu byla známa i adresa na Slovensku. V takovém případě se skutečně další možnosti, jak kontaktovat sděleného řidiče, nabízely. V případě osoby, která se patrně nachází na území ČR, lze navíc

alespoň hypoteticky uplatnit donucovací prostředky (pořádkovou pokutu, předvedení). V případě zahraničního řidiče, který nemá na území ČR ani přechodný pobyt, však žádné donucující prostředky s úspěchem užít nelze.

27. Devátý senát zmínil možnost uložení pořádkové pokuty. Vzhledem k tomu, že pořádkové pokuty jsou vůči zahraničním řidičům fakticky nevymahatelné, mělo by rozhodnutí o pořádkové pokutě význam toliko akademický, nikoliv donucovací. Nehledě na to, že sdělený řidič může podání vysvětlení odepřít, a to s tímž dopadem do řízení o přestupku provozovatele vozidla, jako kdyby na něj nereagoval vůbec. Dle mínění žalovaného je především na provozovateli vozidla, komu vozidlo svěří. Zda osobě, která je ochotna přijmout zodpovědnost a se správním orgánem spolupracovat, či osobě, která si své povinnosti neplní. Podnikatel se pak může proti takovému postupu klienta zajistit např. vybíráním vratné zálohy na pokuty apod.
28. S devátým senátem pak žalovaný nesouhlasil ani v tom, že by mohl zahájit rovnou řízení o přestupku se sděleným řidičem. Smlouva o nájmu vozu toliko s vysokou mírou pravděpodobnosti dokládá, že si vozidlo najala osoba v ní uvedená, nikoliv že tato osoba vozidlo řídila, bez ohledu na to, co je obsahem smlouvy. Dle mínění žalovaného proto nájemní smlouva neposkytuje dostatečnou míru pravděpodobnosti, že pachatelem přestupku je nájemce vozu, odůvodňující zahájení řízení o přestupku vůči jeho osobě. Opačný postup by dle mínění žalovaného představoval nepřípustnou aplikaci presumpce viny.
29. V triplice žalobkyně vedla další polemiku ohledně použitelné judikatury Nejvyššího správního soudu.

V.

Vyjádření účastníků při jednání

30. Žalobkyně uvedla, že spor je veden z důvodu, zdali došlo či nedošlo k naplnění nezbytných kroků, které měl správní orgán učinit, aby mohl zahájit správní řízení s provozovatelem vozidla, přičemž se jednalo o hlavní argument. Žalobkyně rovněž odkázala na judikaturu Nejvyššího správního soudu, jež je zcela přílehlavá, jednak z důvodu, že skutkově dopadá i na daný případ, neboť jde o označeného řidiče - cizince a taktéž z důvodu, že provozovatel vozidla poskytl plnou součinnost, neboť v reakci na výzvu označil řidiče, uvedl jeho národnost a doložil nájemní smlouvu. Řidič byl dohledatelný a výzvu se podařilo doručit. Nešlo tedy o žádné obstrukční jednání, v němž by docházelo k řetězení označených osob, či by dotyčná osoba byla absolutně nedohledatelná pro správní orgán. V judikatuře NSS, je shrnuto, za jakých okolností se jedná o obstrukční jednání, čili judikatura je vymezena jinak. Pro daný případ to neplatí, protože nešlo o obstrukční jednání. V daném případě však nešlo o naplnění nezbytných kroků. Žalobkyně má za to, že skutkově je zmíněný judikát zcela přílehlavý pro toto jednání. Navíc v řízení nebyla tvrzena žádná skutečnost, kvůli níž by bylo nutné se od judikatury odchýlit, proto by měla být použita a žalobě by mělo být vyhověno. Ve zbytku odkazuje žalobkyně na písemné podání.
31. Žalovaný se rovněž v podstatných ohledech odkázal na své písemné vyjádření, dále reagoval na vyjádření žalobkyně, neboť otázka splnění nezbytných kroků je problematická, byť existuje judikát, který zmínila žalobkyně v žalobě, nicméně je třeba říci, že u Nejvyššího správního soudu ani tato otázka není jednotná, v této věci si žalovaný dovoluje odkázat na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 6. 2020, č. j. 4 As 450/2019-36, bod 22, který byl přijat rovněž ve věci žalobkyně: „*S touto judikaturou*

Nejvyššího správního soudu, z níž v nyní projednávané věci vycházel též krajský soud, se lze ztotožnit, a to včetně mírnějších požadavků pro pátrání po pachatelích přestupků zdržujících se v zahraničí. Možnosti, kterých správní orgán může při vyhledávání osob v cizině a případném následném správním řízení využít, jsou totiž značně omezené. Vzhledem k nutnosti respektovat suverenitu cizího státu totiž nepřichází v úvahu hrozba předvedení, natož jeho faktická realizace. I stěžovatelkou navrhované využití rumunských správních orgánů k doručení příslušné písemnosti představuje spíše jen teoretickou možnost, než reálně použitelný nástroj. Správní orgány proto musí pečlivě vážit, s jakými věcmi se obrátí na své partnery v zahraničí. Závěr o tom, že správní orgány nejsou povinny provádět rozsáhlé pátrání po pachatelích přestupků za plného využití všech dostupných nástrojů, je podporován i smyslem ustanovení o odpovědnosti provozovatele vozidla...“ I v tomto případě byla učiněna pouze jediná výzva k podání vysvětlení do zahraničí, na kterou předvolaný nereagoval. Co se týče možnosti využití pořádkových pokut, což samozřejmě připadá v úvahu i u zahraničních řidičů, má žalovaný za to, že zde existují dva problémy. Tím prvním je, že doručování do zahraničí, kde neexistuje v řadě států institut doručení do vlastních rukou, je značně problematické, neboť z doručky ani nelze seznat, zdali bylo skutečně doručeno označenému řidiči do vlastních rukou. Tudíž je problematické někomu ukládat povinnost či sankci za nesplnění povinnosti, za předpokladu, zdali byla povinnost účinně uložena tím, že příslušná písemnost byla doručena. Druhým problémem je, že pořádkové pokuty jsou u zahraničních řidičů fakticky nevymahatelné. To znamená, že u klasické sankce - pořádkové pokuty, není v popředí sankční moment té sankce, ale vynucovací. V případě, že nějaké opatření neplní svůj účel, není namístě jej využívat.

VI.

Posouzení věci soudem

32. Dle ustanovení § 75 odst. 1, 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) vycházel soud při přezkoumání napadeného rozhodnutí ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu, a napadené rozhodnutí přezkoumal v mezích žalobních bodů uplatněných v žalobě.

VII.

Rozhodnutí soudu

33. Žaloba je důvodná.
34. Soud shledal důvodnou klíčovou žalobní námitku, opírající se o tvrzení, že správní orgány pochybily, když dospěly k závěru, že v nyní projednávané věci neexistují skutečnosti odůvodňující zahájení řízení o přestupku proti určité osobě – potenciálnímu řidiči vozidla a přistoupily k aktivaci subsidiární odpovědnosti provozovatele vozidla – žalobkyně ve smyslu § 125f odst. 1 zákona o provozu na pozemních komunikacích, podle něhož platí, že „provozovatel vozidla se dopustí přestupku tím, že v rozporu s § 10 nezajistí, aby při užití vozidla na pozemní komunikaci byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích stanovená tímto zákonem.“
35. Jelikož jde o námitku, která zpochybňuje způsob, jakým správní orgány hodnotily skutkový stav, považuje soud za nezbytné zrekapitulovat zjištěné skutečnosti, o které správní orgány opřely své právní závěry stran této sporné otázky. Žalobkyně v pozici provozovatele vozidla, s nímž byl přestupek spáchán, dané vozidlo poskytl k užívání společnosti CZECH RENT A CAR, s. r. o., (dále jen „CRC“) a to na základě smlouvy o

operativním leasingu. Společnost CRC v rámci své podnikatelské činnosti (vystupující jako autopůjčovna třetím osobám) uzavřela nájemní smlouvu ze dne 15. 1. 2019, s řidičem předmětného vozidla, jímž byl výlučně pan T. T. R. – francouzský občan (dále jen „pan T.“). Ke spáchání přestupku došlo v době trvání nájmu pana T. Zároveň obchodní podmínky společnosti CRC, které v podrobnostech upravovaly vzájemná práva a povinnosti vyplývající z nájemní smlouvy, stanovily, že nájemce (řidič) nesmí bez předchozího souhlasu společnosti CRC přenechat užívání vozidla jiným osobám, než byly uvedeny v nájemní smlouvě, přičemž takový písemný souhlas v nyní projednávané věci dán nebyl.

36. Soud předesílá, že na výše popsany skutkový stav přílehavě dopadá rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 5. 2020, č. j. 2 As 293/2018 – 25, v němž byl řešen totožný právní problém. Nejvyšší správní soud v daném rozsudku uvážil, že *„pokud autopůjčovna jako provozovatelka vozidla sdělí správnímu orgánu, která konkrétní osoba, byť se jednalo o cizince, měla v době spáchání údajného přestupku od ní vozidlo půjčeno, je to zpravidla dostatečný důvod pro zahájení řízení o přestupku proti této osobě. Poskytne-li autopůjčovna jako provozovatelka vozidla tímto způsobem součinnost, zpravidla nepřipadá v úvahu její odpovědnost za správní delikt provozovatele vozidla podle § 125f odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, ve znění účinném do 30. 6. 2017.“* Již z právě uvedeného je zřejmé, že správní orgány nepostupovaly v souladu se zákonem, když žalobkyni postihly za jednání řidiče vozidla.
37. Zdejší soud toliko doplňuje, že žalovaný používá irrelevantní argument, pokud tvrdí, že je v rozporu s principem presumpce neviny dovozovat ze samotného uzavření nájemní smlouvy a ze znění obchodních podmínek skutečnost, že pan T. vskutku v inkriminovanou dobu řídil vozidlo, s nímž byl spáchán přestupek. Argumentace žalovaného je samozřejmě pravdivá, s předmětem sporu se však zcela mýlí. Je třeba si uvědomit, že v této fázi řízení bylo třeba zkoumat nikoliv otázku viny přestupce, ale pouze naplnění podmínek pro zahájení přestupkového řízení vůči určité osobě. Ve shodě s žalobkyní má soud za to, že předestření věrohodné skutkové verze reality o tom, že žalobkyně v rámci svého podnikání poskytla vozidlo panu T. včetně jejího doložení příslušnými doklady (nájemní smlouvou, kopií řidičského průkazu, obchodními podmínkami), které pana T. jednoznačně identifikovaly, zakládá důvodné podezření o tom, že vozidlo řídil pan T., neboť z pravidelný běh věcí je obvykle takový, že ten, kdo si auto půjčí, je také většinou řídí. Lze proto uzavřít, že v projednávané věci z důkazního řízení vyplynuly jednoznačné indicie, na jejichž základě bylo možné zahájit přestupkové řízení vůči určité osobě a správní orgány pochybily, když je nevzaly v potaz.
38. Právě uvedené činí nadbytečnou polemiku stran o tom, zda správní orgány měly v rámci kroků ke zjištění identity údajného přestupce trvat na podání vysvětlení pana T. ve smyslu § 60 odst. 1 přestupkového zákona (například opakovanou výzvou k podání vysvětlení) či zda vůči němu měly užít sankci ve formě pořádkové pokuty. Jak již soud uvedl shora, pokud měly správní orgány údaje o totožnosti osoby, které vozidlo provozovatel pronajal, a bylo zjevné, v čem mělo protiprávní jednání spočívat, kdy, kde a za použití jakého vozidla, měly jasné informace pro zahájení řízení o přestupku a další vysvětlení ze strany řidiče nebylo ve smyslu § 60 odst. 1 zákona o přestupcích nezbytné. Zároveň soud podotýká, že zahájení přestupkového řízení vůči panu T. by potenciálně spíše vedlo k naplnění účelu zákonné úpravy, tj. odhalení a potrestání skutečného pachatele přestupku, neboť spolu s oznámením zahájení přestupkového řízení by byl panu T. zaslán i informační formulář v úředním jazyce členského státu EU, ve kterém bydlí (v daném

případě ve francouzštině), což by jistě zvýšilo pravděpodobnost, že v řízení bude vystupovat procesně aktivněji oproti doručení listiny pouze v českém jazyce.

39. Mezi stranami bylo dále předmětem sporu, zda správní orgány pochybily, když nezkoumaly zavinění fyzické osoby, jejíž jednání je právnické osobě – žalobkyni přičitatelné, resp. když nezkoumaly, zda žalobkyně učinila ve smyslu § 21 zákona o přestupcích veškeré kroky, aby přestupku zabránila. Je třeba si uvědomit, že žalobkyni bylo kladeno za vinu, že svým jednáním naplnila znaky přestupku provozovatele vozidla uvedeného v § 125f zákona o silničním provozu. Jak již soud uvedl shora, tato odpovědnost je objektivního charakteru, tj. zavinění nepředstavuje znak skutkové podstaty daného přestupku. Správní orgány proto nemohly pochybit, když se touto otázkou nezabývaly. Správní orgány rovněž postupovaly v souladu se zákonem, když nezkoumaly naplnění podmínek vymezených v § 21 odst. 1 zákona o přestupcích, podle něhož platí, že *„právnická osoba za přestupek neodpovídá, jestliže prokáže, že vynaložila veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby přestupku zabránila.“* Právě citované ustanovení obsahuje obecnou úpravu okolnosti vylučující protiprávnost jednání právnické osoby, která však na nyní projednávanou věc nedopadá, neboť § 125f zákona o provozu na pozemních komunikacích jakožto zvláštní právní předpis k zákonu o přestupcích obsahuje komplexní úpravu odpovědnosti provozovatele vozidla včetně okolností, na jejichž základě se provozovatel může odpovědnosti zprostit (viz § 125f odst. 6 zákona). S ohledem na zásadu *lex specialis derogat legi generali* (zvláštní úprava má přednost před normou obecnější) proto správní orgány postupovaly zcela správně, když § 21 zákona o přestupcích na projednávanou věc neaplikovaly a vyšly výlučně z normy uvedené v § 125f zákona o přestupcích.
40. S ohledem na shora uvedené soud napadené rozhodnutí pro nezákonnost zrušil (§ 78 odst. 1 s.ř.s.), přičemž zároveň vyslovil, že věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení. Žalovaný je názorem vysloveným v tomto rozsudku vázán.

VIII.

Náklady řízení

41. Žalobkyně měla ve věci plný úspěch, proto jí soud v souladu s ustanovením § 60 odst. 1 s.ř.s. přiznal právo na náhradu nákladů řízení. Účelně vynaložené náklady řízení spočívají v zaplaceném soudním poplatku ve výši 3.000 Kč a v odměně advokáta za čtyři úkony právní služby, a to za jeden úkon právní služby podle § 11 odst. 1 písm. a), dva úkony právní služby podle § 11 odst. 1 písm. d) a jeden úkon dle § 11 odst. 1 písm. g) vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátní tarif, ve znění pozdějších předpisů, neboť advokát převzal a připravil zastoupení žalobkyně, jménem žalobkyně podal žalobu a repliku ze dne 29. 4. 2020 a zúčastnil se soudního jednání dne 4. 5. 2021. Za účelně vynaložený náklad řízení soud nepovažoval tripliku žalobkyně ze dne 29. 4. 2021, neboť v ní žalobkyně toliko polemizovala s aplikovatelnou judikaturou Nejvyššího správního soudu, aniž by uvedla jakákoli další pro věc významná tvrzení. Dle ustanovení § 9 odst. 4 písm. d), § 7 bod 5 a § 11 odst. 1 písm. a), d) a g) advokátního tarifu činí sazba za jeden úkon právní služby ve věcech žalob projednávaných podle soudního řádu správního 3.100 Kč. Za čtyři úkonů právní služby tak žalobkyni náleží částka ve výši 12.400 Kč. Dále dle ustanovení § 13 odst. 4 advokátního tarifu má advokát za jeden úkon právní služby nárok na paušální částku ve výši 300 Kč. Advokát ve věci učinil celkem čtyři úkony, a proto soud přiznal žalobkyni náhradu hotových výdajů ve výši 1.200 Kč. Vzhledem k tomu, že zástupcem žalobkyně je advokát, který je plátcem daně z přidané hodnoty, zvyšují se náklady řízení o částku

odpovídající této dani. Částka daně z přidané hodnoty činí 2.856 Kč. Náklady řízení tedy včetně DPH činí **19.456 Kč**. Lhůtu k plnění určil soud podle ustanovení § 160 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „o.s.ř.“) ve spojení s § 64 s.ř.s., kdy přihlédl k možnostem žalovaného platbu realizovat. Místo plnění určil soud v souladu s § 149 odst. 1 o.s.ř. ve spojení s § 64 s.ř.s.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat do dvou týdnů po jeho doručení kasační stížnost u Nejvyššího správního soudu se sídlem Moravské náměstí 6, 657 40 Brno, který o kasační stížnosti rozhoduje. Lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Krajského soudu v Plzni (§ 12 odst. 1, § 102, § 106 odst. 2 a 4 s. ř. s.).

Plzeň 4. května 2021

Mgr. Lukáš Pišvejc v.r.
samosoudce